

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Halima Khan
Postboks 325
1502 MOSS

Deres ref.: 2023/14

Vår ref.: 23/610

Vår dato: 14.04.2023

Saksbehandler: Kjersti Barbakken // Kontoret for
kvalifisering og sosiale tjenester

Svar på henvendelse vedr. økonomisk stønad til kjøp av bil

Det vises til deres henvendelser datert 16.01.23 og 16.02.23.

Dere stiller spørsmål ved tolkingen i rundskrivet punkt 4.18.2.41 der det fremkommer:
«Utgifter til bilhold ligger normalt utenfor livsoppholdet. Folketrygden har egne stønadsordninger knyttet til nødvendig bilhold. Hvis tjenestemottaker eier en bil av nøktern standard, og ikke har rett til slik støtte, eller støtten ikke er tilstrekkelig, og bruk av bil er av særlig stor betydning for vedkommende, kan imidlertid utgifter til bil medregnes i stønadsberegningen [...]».

Dere har lagt til grunn at forutsetningen må være at dekning av utgifter til bilhold er forbeholdt de tilfeller der vedkommende allerede eier en bil. Basert på teksten som fremkommer av rundskrivet, finner dere ikke grunnlag for at kjøp av bil skulle omfattes. Dere ber om en vurdering av dette spørsmålet og viser til den tolkingen som fremkommer av brevet vårt datert 02.03.22.

Arbeids- og velferdsdirektoratet sin vurdering:

Av sosialtjenesteloven § 18 første og annet ledd fremkommer det at:

“De som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomisk rettigheter, har krav på økonomisk stønad.

Stønadene bør ta sikte på å gjøre vedkommende selvhjulpen”

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere sosialtjenestelov § 5-1, og forarbeidene legger til grunn at de vanligste ytelsene som tilkjennes etter bestemmelsen er økonomisk stønad til boutgifter, mat, klær, strøm, telefon, husholdningsartikler og transportutgifter, se Ot.prp 103 (2008-2009) punkt 3.3.1 flg.

NAV // ARBEIDS- OG VELFERDS DIREKTORATET // KONTORET FOR KVALIFISERING OG SOSIALE TJENESTER

Postadresse: Postboks 354 // 8601 MO I RANA

E-post: arbeids.og.velferdsdirektoratet@nav.no

www.nav.no //

I tråd med lovens subsidiære prinsipp og utmåling basert på nøktern standard har man i rundskrivet punkt 4.18.2.40 presisert at det er utgifter til offentlig transport i forbindelse med daglige gjøremål, arbeid og fritid som skal inngå i livsoppholdet. Behovet for å bruke slik kommunikasjon vil avhenge av vedkommendes alder og helsetilstand, samt avstanden mellom bosted og jobb, skole og aktiviteter. NAV-kontoret må derfor gjøre en konkret vurdering av hva som er den enkeltes utgifter til offentlig transport.

I enkelte situasjoner vil offentlig transport ikke være aktuelt eller en faktisk mulighet, slik at vedkommende har behov for å benytte seg av egen bil. Som det fremgår av rundskrivet pkt. 4.18.2.41 ligger utgifter til bilhold normalt utenfor livsoppholdet (vår understrekning). Dette innebærer at NAV-kontoret i utgangspunktet ikke plikter å yte økonomisk stønad til dette formålet. Folketrygden har egne stønadsordninger, og det må avklares hvorvidt tjenestemottaker har rettigheter der før vedkommende evt. kan ha rett på økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven.

Endringer i bilstønadsforskriften (forskrift til folketrygdloven) har nå i større grad aktualisert spørsmål knyttet til hvorvidt også innkjøp av bil kan anses som en pliktmessig ytelse etter sosialtjenesteloven § 18. Det er flere enn tidligere som henvender seg til NAV-kontoret med dette bistandsbehovet, og Statsforvalteren opplyser å ha en økning i antall klagesaker.

Sosialtjenesteloven er en skjønnsmessig lov, der kommunene er pålagt å gjøre konkrete og individuelle vurderinger av hver enkelt søkers behov. Formålsbestemmelsen danner utgangspunkt for tolkningen i hvert enkelt tilfelle. Kommunen skal bidra til å «bedre levekårene for vanskeligstilte, (...) til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Videre at: «utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Loven skal også bidra til «likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer.»

Vi finner ikke holdepunkter i lovens ordlyd eller forarbeider for at innkjøp av bil ikke kan være nødvendig livsopphold i den enkelte sak. Når det gjelder rundskrivets omtale knyttet til nødvendige livsoppholdsutgifter, så vil ikke den være uttømmende. Det betyr at NAV-kontoret alltid må foreta en konkret vurdering av søknad og omsøkte formål.

Basert på lovens subsidiære prinsipp, vil en som utgangspunkt vurdere at økonomisk stønad til innkjøp av bil ligger utenfor livsoppholdet. Også i de tilfellene NAV-kontorene får inn søknader om innkjøp av bil, må de foreta en konkret vurdering av vedkommende søkers livssituasjon og behov. Slik punkt 4.18.2.41 gir anvisning på, må helsemessige forhold, barn og unges situasjon eller fravær av alternative transportmuligheter, være de forhold NAV-kontoret konkret vurderer. Avgjørende i vurderingen av om tjenestemottaker vil ha en rett på økonomisk stønad til anskaffelse av bil, vil være om egen bil er nødvendig for å sikre et forsvarlig livsopphold i den konkrete situasjonen.

Dersom NAV-kontoret vurderer at stønad til anskaffelse av bil, eller drift av bil, ikke er en pliktmessig ytelse i den konkrete saken, må det gjøres en vurdering av om stønad bør innvilges i medhold av sosialtjenesteloven § 19.

Arbeids- og velferdsdirektoratet ser at rundskrivsteksten nok kunne vært klarere på dette punktet.

Med hilsen

Nina Strømmen
seksjonssjef
Kontoret for kvalifisering og sosiale tjenester

Kjersti Barbakken
seniorrådgiver
Kontoret for kvalifisering og sosiale tjenester

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur

Kopi til

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal
Statsforvaltaren i Rogaland
Statsforvaltaren i Vestland
Statsforvalteren i Agder
Statsforvalteren i Innlandet
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Mottakerliste

Statsforvalteren i Oslo og Viken